MAARİF VEKÂLETİ YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR. İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

T. C.
MAARİF VEKÂLETİ
TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 40 KURUŞTUR. ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MAARİF VEKÂLETİ YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR.

CİLT: 17 — 8 Kasım 1954 — SAYI: 824

GENELGELER:

TALİM VE TERBİYE DAİRESİ
Sayı: 523.43/1947

4/10/1954
ÖZET: Devlet Olgunluk İmtihan soruları h.

3899

VALİLİKLERE

1953 - 1954 ders yılı yaz ve güz dönemleri Devlet Olgunluk İmtihanlarına mahsus olmak üzere Vekâletimizce hazırlanan sorular aynen aşağıda gösterilmiştir.

İlgililere tebliğini saygılarımla rica ederim.

Maarif Vekili y.
O. F. Verimer

DEVLET OLGUNLUK İMTİHANI
Türkçe Kompozisyon Konuları
1954 Yaz Dönemi

I. Kalkınma hareketlerimizde;

1) Güzel sanatların,

2) İlmin,

3) Tekniğin rolü sizce ne olabilir?

Bu üç konudan bir tanesi hakkında düşündüklerinizi yazınız.

II. Şu konulardan bir tanesini, tasvir yoluyle kısaca anlatınız:

1) Bir düğmeyi nasıl dikersiniz?

2) Kendi kendinize nasıl traş olursunuz?

3) Evinizde bir misafiri nasıl karşılarsınız?

Verilecek notlar:
Konu I — Sekiz,
Konu II — İki.

Türkçe - Kompozisyon Konuları
1954 Güz Dönemi

I — a) Aile, cemiyetin tabiî ve temel unsurudur: cemiyet ve devlet tarafından korunma hakkını haizdir.

b) Şahsiyetimizin gelişmesini içinde yaşamakla sağladığımız topluluğa karşı, hepimizin vazifelerimiz vardır.

c) Herkes, haklarını kullanmak ve hürriyetlerinden faydalanmak hususunda, kanun kayıtlarından başka hiçbir kayda tâbi değildir.

Bu düşüncelerden bir tanesini, kendi anlayışınıza göre, serbestçe açıklayınız.

II — a) Kurşun kalemle dolma kalemi, yahut bisikletle motosikleti, yahut da telefonla radyoyu, umumi vasıflariyle mukayese ediniz.

b) Aşağıdaki eşyadan birini tarif ediniz: Kâğıt, kibrit, gözlük.

Verilecek notlar:
Konu I — Sekiz,
Konu II — İki.

Türk Dili ve Edebiyatı Soruları
Edebiyat Kolu
1954 Yaz Dönemi

(Aşağıdaki metinler aynen yazdırılacaktır):

(A) Tiyatro nev'i, Müslüman - Şark Edebiyatlarının en az tanıdığı sanat nev'idir. Denebilir ki, Tanzimatla memleketimize girmiş tek nevi odur. Çünkü, aradaki estetik farkına, iç nizamların ayrılığına rağmen, şiirin muhtelif nevileri bizde de vardı. Şark hikâyesi, Garplı romanla kendi arasındaki farkı bir türlü aşmamış olmasına rağmen, mevcuttu... Yalnız tiyatrodur ki, nev'inin dışına çıkmamak şartiyle, gerek bizde ve gerek başka İslâm Edebiyatlarında benzeri bulunduğu iddia edilemez.

Karagöz, orta oyunu gibi, şahıs kadroları - - belli tipler halinde — evvelden tesbit edilmiş sahne eserlerine gelince, bu geleneklerin hakikî tiyatro ile alâkası olamıyacağı aşikârdır. Tiyatro her şeyden önce edebiyatın bir nev'i, bir söz sanatı, hattâ çok defa bir şiir nev'i olduğuna göre, çoğu irticalî olan ve yazılı repertuvarları da bir sanat değerine erişmiyen bu teknikle karıştırılamaz.

(A. H. Tanpınar'dan)

(B) *Fakat unutma ki, yol intizam-ı meşyetle*
Yakınlaşır, kısalır... Doğru at adımlarını;
Düşün:bugünkü adımlar hazırlıyor yarını.

(C) *Gün bitti, ağaçta neş'e söndü,*
Yaprak ateş oldu, kuş da yakut;
Yaprakla kuşun parıltısından
Havzın suyu erguvana döndü.

(Repertuvar: Bir tiyatro heyetinin veya bir müzik takımının oynamak veya çalmak üzere hazırladığı eserlerin hepsi. İrticalî: Hazırlıksız söylenmiş. İntizam-ı meşyetle: Muntazam yürüyüşle.)

Soru 1 — a) A parçasındaki paragraflardan her birinin ana fikrini birer cümle ile belirtiniz

b) Şu sözlerden dört tanesini, metindeki yerlerine göre, mânalandırınız: Müslüman - Şark edebiyatları, estetik farkı, iç nizamlar, şiirin muhtelif nevileri, söz sanatı, sanat değeri, teknik.

c) Yazıda geçen «Şark hikâyesi »ile «Garplı roman»ın edebiyatımızdaki mühim örneklerinden birer misal veriniz. Bu misaller üzerinde düşünerek Şark hikâyesiyle Garplı romanı kısaca karşılaştırınız.

d) Yazarın «karagöz ve orta oyunu» ile «gerçek tiyatro» arasında bulduğu farklar nelerdir: Açıklayınız.

Soru 2 — a) B ve C parçalarından hangisi Tevfik Fikret'in, hangisi Ahmet Haşim'in olabilir? niçin? (Soru, iki şairin mizaçları, konuları, üslûpları üzerinde kısa notlar verilerek cevaplandırılacaktır.)

b) Şu mecazlı ifadeleri, metindeki kullanılışlarını göz önünde tutarak, açıklayınız: Bugünkü adımlar hazırlıyor yarını — Ağaçta neş'e söndü — Yaprakla kuşun parıltısı.

Soru 3 — Şu üç konudan biri hakkında bildiklerinizi ve düşündüklerinizi yazınız:

Edebiyatımızda ilk mühim sahne eserleri,

Karagöz oyunundaki en mühim tiplerin karakterleri,

Komedi ile dramın farkları.

Sorulara verilecek notlar:
Soru 1 — a) — 10,
b) — 10,
c) — 20,
d) — 10;
Soru 2 — a) — 20,
b) — 10;
Soru 3 — 20.

Dikkat:

Kâğıdın yukarısındaki not hanesine, cevaplara verilecek notlar toplamının 10'a bölünmesi suretiyle elde edilen netice yazılacaktır.

Türk Dili ve Edebiyatı
Edebiyat Kolu
1954 Güz Dönemi

(Aşağıdaki parçalar öğrencilere aynen yazdırılacaktır):

(A) Edebî eser, «belli bir zevk seviyesine mensup okuyuculara herhangi bir duyguyu telkin ve tebliğ eden» eserdir. İlerlemiş cemiyetlerde zevk seviyeleri birbirinden çok farklıdır. Çünkü «içtimaî iş bölümü, bir cemiyet içindeki fertlere ayrı ayrı vazifeler vermek suretiyle, onlar arasında yaşama, görme, duyma bakımından birçok farklar doğuruyor; tabiatiyle, türlü türlü zevk seviyeleri de meydana getiriyor. Bundan üç dört yüzyıl önceki «Anadolu Türkleri»ni misal olarak göz önüne getirelim: Uzaktan bakarken umumi bir hayat ve medeniyet çerçevesi içinde gördüğümüz o cemiyeti daha yakından inceleyince, aradaki sınıf farklarını görmemek kaabil olmaz; folklor sahasına giren «Halk edebiyatı» mahsulleriyle estetik ihtiyacını tatmin eden basit bir köylü, klâsik edebiyat tesiri altında kalmış âşıkların destanlarını dinliyen bir yeniçeri, Arap - İran edebiyatlarının bütün inceliklerini bilen bir medrese veya saray mensubu, elbette birbirinden çok farklı zevk seviyeleri olan kimselerdir; hayat ve kâinatı görüş bakımından aralarında elbette derin ayrılıklar vardır. İşte sosyolojinin bugünkü esaslarından ilham alan «edebiyat tarihi», bir milletin edebiyatının umumi tekâmülünü gerçekte olduğu gibi tasvir etmek, yaşatmak için, bütün bunları incelemek, aralarındaki benzeyiş ve ayrılış noktalarını sebepleri ve neticeleriyle — anlatmak durumundadır. Tam bir edebiyat tarihi başka türlü kurulamaz.

(M. Fuad Köprülü'den)

(B) *Misal-i cennettir evvel-baharı,*
Açılır kırmızı güllü Tuna'nın,
Öter bülbülleri leyl ü neharı,
Eser bad-ı saba yeli Tuna'nın.

(C) *Zülfü gibi ayağın, koymaz öpem nigârım*
Yoktur onun yanında bir kılca itibarım.

(tebliğ: Bildirme, misal-i cennet: Cennet gibi, evvel-bahar: İlkbahar, leyl ü nahar: Gece gündüz, bad-ı saba yeli: Hafif doğu rüzgârı, zülf: (Saçın çok uzun olduğu düşünülmüştür.) koymaz: Bırakmaz, nigâr: Sevgili.)

Bu parçaları dikkatle okuduktan sonra aşağıdaki soruları cevaplandırınız:

I — a) A parçasındaki «edebî eser» anla-

yışını, Tanzimattan sonraki edebiyatımızın herhangi bir safhasından seçeceğiniz — ayrı zevk seviyelerine hitabeden — iki eser üzerinde serbestçe açıklayınız.

b) Yazarın, daima sosyolojiye bağlı kaldığını, metinden faydalanarak belirtiniz.

c) Bundan üç dört yüzyıl önceki cemiyetimize «uzaktan bakmak» ne demektir? Bu cemiyeti «yakından incelemek» nasıl mümkün olabilir? açıklayınız.

d) Yazıda eski edebiyatımızın hangi kollarından bahsedilmektedir? Yazar, «folklor sahasına giren Halk Edebiyatı mahsulleri» ile Âşık Edebiyatı mahsulleri arasında ne gibi farklar düşünmüş olabilir?

e) Bu yazıdaki açıklamalara göre, edebiyat tarihi bir «ilim» midir? Bunu nereden anlıyorsunuz?

Soru II — B ve C parçaları dört yüzyıl önceki edebiyatımızdan seçilmiştir. Bunlar eski edebiyatımızın, ilk yazıda vasıfları belirtilen hangi kollarından alınmış olabilir? Gerekli notları yazarak açıklayınız.

Soru III — Şu üç konudan bir tanesi hakkında bildiklerinizi ve düşündüklerinizi yazınız:

a) Edebiyat tarihi ile tenkid arasında ne gibi farklar görürsünüz?

b) Sizce hangi vasıfta eserler geniş halk kütlelerine hitabedebilir?

c) Bir edebî şahsiyeti tanıtabilmek için, onun hakkında ne gibi bilgiler vermek istersiniz?

Sorulara verilecek notlar:

Soru I — a) 10,
b) 10,
c) 10,
d) 10,
e) 10;
Soru II — 20;
Soru III — 30.

Dikkat:

Kâğıdın yukarısındaki not hanesine, cevaplara verilecek notlar toplamının 10'a bölünmesiyle elde edilen netice yazılır.

Edebiyat Kolu
Felsefe Soruları
1954 Yaz Dönemi

Soru 1 — (Psikoloji) — İnsanlar arasında görülen biyolojik ve psikolojik ayrılıklar nelerdir? Bunlar neden ileri gelmektedir? Misallerle açıklayınız.

Soru 2 — (Sosyoloji) — Sosyal olayların ferdî olaylardan hangi bakımlardan farklı olduğunu, ekonomi, ahlâk ve hukuk olaylarından misaller vermek suretiyle açıklayınız.

Soru 3 (Mantık) — İlmî gerçeklere erişebilmek için çeşitli metotlar takibederiz. Bunun sebebini, son sınıfta okuduğunuz ilimlerden misaller vermek suretiyle belirtiniz.

Bu ilimlerde kullanılan genel metotlar hangileridir?

Sorulara verilecek notlar:

Soru 1 — 2,
Soru 2 — 4,
Soru 3 — 4.

Edebiyat Kolu
Felsefe Soruları
1954 Güz Dönemi

Soru 1 (Psikoloji) — a) Dikkat olayının fizik, fizyolojik ve psikolojik özelliklerini, misaller göstererek, açıklayınız, b) Yine bu olayın ilmî (bilimsel) keşif ve icatlardaki rolüne ait birkaç misal gösteriniz.

Soru 2 (Sosyoloji) — Ailenin çeşitlerini sayınız. Bunlardan totemli klân ailesinin özelliklerini anlatınız.

Sorulara verilecek notlar:

Soru 1 — 4,
Soru 2 — 3,
Soru 3 — 3.

Fen Kolu
Felsefe Soruları
1954 Yaz Dönemi

Soru 1 Psikoloji) — Zekâ ile hayalgücü (imgelem)'nün ilmî buluşlarda ne gibi rolleri olduğunu, misal göstererek açıklayınız. Bu açıklamanıza göre zekâyı ve hayalgücünü tarif ediniz.

Soru 2 (Sosyoloji) — Eski devlet anlayışı ile bugünkü devlet anlayışı arasındaki farkları misallerle açıklayınız.

Soru 3 (Mantık) — İlimlerde metodun ehemmiyetini belirtiniz.

Cl. Bernard, «Aradığını bilmiyen, bulduğunu anlıyamaz» demiştir. Bu sözle nasıl bir hakikat anlatılmak isteniyor?

Sorulara verilecek notlar:

Soru 1 — 4,
Soru 2 — 3,
Soru 3 — 3.

Fen Kolu
1954 Güz Dönemi

Soru 1 (Psikoloji) — a) Alışkanlığın (itiyat) nasıl kazanıldığını anlatınız, b) Bu olayın ferdî hayatımızın fizyolojik ve psikolojik alanlarındaki faydalarını ve zararlarını, birer misal göstermek suretiyle, açıklayınız.

Soru 2 (Sosyoloji) — Modern ailenin karakterini açıklayınız.

Bu çeşit ailede kadının, çocuğun değeri ile devletin rolünü, misaller göstererek, anlatınız.

Soru 3 (Mantık) — a) Kıyas (tasım) nedir? tarif ediniz. b) «İnsan, Hamdi, düşünür» kelimelerini içine alan bir kıyas yapınız. Bu kıyasta küçük, büyük ve orta terimlerin hangi kelimeler olduğunu gösteriniz, c) «Kıyas hakikat buldurmaz; zihnimizi kontrol eder» cümlesinin mânasını, yapacağınız bir kıyas üzerinde açıklayınız.

Sorulara verilecek notlar:

Soru 1 — 3,
Soru 2 — 3,
Soru 3 — 4.

Edebiyat Kolu
Tarih Soruları
1954 Yaz Dönemi

Soru 1 — Eski ve Ortaçağlarda Kırım'a bellibaşlı hangi devletlerin hâkim olduğunu, burasının ne zaman ve ne suretle Osmanlı ülkesine katıldığını, Osmanlı Devleti için taşıdığı önemi, ne zaman ve ne suretle Osmanlı Devletinden ayrıldığını yazınız.

Soru 2 — XVI. yüzyılda Avrupa'da ve Osmanlı Türklerinde güzel sanatlar alanında meydana gelen gelişmeleri ana hatlariyle açıklayınız.

Soru 3 — Son Osmanlı Meclis-i Meb'usanının ne zaman ve nerede toplandığını, meclisin toplantı yeri hakkında Mustafa Kemal ile İstanbul Hükümeti arasındaki görüş ayrılığını, bu mecliste kabul edilen Misak-ı Millî esasları ile Erzurum ve Sivas Kongreleri kararları arasında ne gibi bir ilgi bulunduğunu açıklayınız.

Sorulara verilecek notlar:

Soru 1 — 4,
Soru 2 — 3,
Soru 3 — 3.

Edebiyat Kolu
Tarih Soruları
1954 Güz Dönemi

Soru 1 — Zitvatorok ve Karlofça antlaşmalarının ana hükümlerini, bu antlaşmaların Osmanlı ve Avrupa tarihi bakımından ehemmiyetini açıklayınız.

Soru 2 — Türkiye'de ilk Meşrutiyet hareketinin ne zaman ve nasıl başladığını, bu hareketin muvaffak olmaması sebeplerini anlatınız.

Soru 3 — Anadolu'ya geçişinden Ankara'da Büyük Millet Meclisi Hükümetinin kuruluşuna kadar olan devrede, Mustafa Kemal'in millî birliği sağlıyan çalışmaları hakkında bildiklerinizi yazınız.

Sorulara verilecek notlar:

Soru 1 — 3,
Soru 2 — 4,
Soru 3 — 3.

Fen Kolu
Tarih Soruları
1954 Yaz Dönemi

Soru 1 — XVI. yüzyıl sonunda Osmanlı İmparatorluğu sınırlarının nerelere kadar genişlediğini, bu sınırlar içerisinde hangi milletlerin yaşadığını ve İmparatorluğun nasıl idare edildiğini yazınız.

Soru 2 — 1853 Kırım Harbinin sebeplerini, bu harpte Osmanlı Devletine hangi Avrupa devletlerinin ve niçin yardım ettiklerini, Paris Antlaşmasının bellibaşlı hükümlerini yazınız.

Soru 3 — İstiklâl Savaşında Doğu harekâtını ve bu harekâtın sonunda imzalanan Gümrü Antlaşması esaslarını, kazanılan başarının Millî Mücadele tarihimiz bakımından önemini yazınız.

Sorulara verilecek notlar:

Soru 1 — 4,
Soru 2 — 3,
Soru 3 — 3.

Fen Kolu
Tarih Soruları
1954 Güz Dönemi

Soru 1 — On beşinci yüzyıl sonlariyle on altıncı yüzyıl başlarında yapılan büyük coğrafya keşiflerini, bu keşiflere imkân veren sebepleri, keşiflerden doğan neticeleri yazınız.

Soru 2 — Üçüncü Selim zamanında teşebbüs edilen ıslahat hareketini, bu harekete neden lüzum görüldüğünü ve ıslahatın muvaffak olamaması sebeplerini anlatınız.

Soru 3 — Cumhuriyet devrinde hukuk sahasında ne gibi inkılâplar yapıldığını, bu inkılâpların Türkiye'nin sosyal hayatındaki değerini anlatınız.

Sorulara verilecek notlar:

Soru 1 — 3,
Soru 2 — 4,
Soru 3 — 3.

Edebiyat Kolu
Matematik Soruları
1954 Yaz Dönemi

Soru 1 — $y = -x^3 + 3x^2 + 9x - 11$ fonksiyonu veriliyor:

a) Bu fonksiyonun değişimini inceliyerek grafiğini çiziniz.

b) Eğrinin (1 ; 0) noktasından geçen ve eğimi (3) olan doğrunun denklemini yazınız; bu doğrunun eğri ile diğer kesim noktalarını bulunuz ve bulunan noktaların (1 ; 0) noktasına göre simetrik olduklarını gösteriniz.

c) Eğri ile bu doğru arasında kapalı kalan ve x ekseninin üst tarafında bulunan alanı hesaplayınız.

Soru 2 — $y = \dfrac{2x - 1}{x + 3}$ fonksiyonunun gösterdiği eğrinin hangi noktalarındaki teğetler $7y + x - 2 = 0$ doğrusuna diktirler? Bu teğetlerin denklemlerini yazınız.

Soru 3 — $x^2 + y^2 = 25$ dairesi veriliyor. Bu dairenin x eksenini kestiği A ve A' noktalarındaki teğetler çiziliyor. Daire üze-

rinde alınan bir M (— 3 ; 4) noktasındaki teğetin yukarıki teğetleri kestiği noktalar C ve C′ ile gösterildiğine göre, AC . A′C′ çarpımının yarıçapın karesine eşit bulunduğunu ve COC′ açısının dik olduğunu ispat ediniz; ayrıca çapı C C′ olan daire denklemini yazınız.

Sorulara verilecek notlar:
Soru 1 — 40,
Soru 2 — 20,
Soru 3 — 40.

Dikkat:
Kâğıdın yukarısındaki not hanesine, cevaplara verilecek notlar toplamının 10,a bölünmesiyle elde edilen netice yazılacaktır.

Edebiyat Kolu
Matematik Soruları
1954 Güz Dönemi

Soru 1 — Köşeleri A (—1, 6), B (—3, 0) ve C (5, 2) olan üçgenin kenarlarının orta dikmelerinin denklemlerini gösteriniz. Ayrıca bu üçgenin dışına çizilen daire denklemini yazınız.

Soru 2 — $x^2 + y^2 = 100$ dairesinin hangi noktalarındaki teğetler $4y + 3x = 12$ doğrusuna paraleldir? Bu teğetlerin denklemlerini yazınız.

Soru 3 — $y = \dfrac{2x^2 - 6x - 8}{2x^2 - 3x}$ fonksiyonu veriliyor:

a) Bu fonksiyonun grafiğini çiziniz.

b) Bu eğrinin x ekseni ile kesim noktalarındaki teğetlerin birbirine dik olduğunu gösteriniz.

Sorulara verilecek notlar:
Soru 1 — 40,
Soru 2 — 20,
Soru 3 — 40.

Dikkat:
Kâğıdın yukarısındaki not hanesine, cevaplara verilecek notlar toplamının 10'a bölünmesiyle elde edilen netice yazılacaktır.

Fen Kolu
Matematik Soruları
1954 Yaz Dönemi

Soru 1 — $y = \dfrac{x^2 + ax - 4}{x^2 + 2x - 3}$ fonksiyonu veriliyor:

a) a nın hangi değerleri için bu fonksiyon artandır?

b) a = 0 için bu fonksiyonun grafiğini çiziniz.

c) y = m doğrusu ile, çizilmiş olan eğrinin kesim noktalarının apsislerini veren denklemi yazınız ve m nin muhtelif değerler alması halinde apsislerin işaretlerini inceleyiniz.

Bu sonuçları yukarda çizilen grafik üzerinde de ayrıca açıklayınız.

Soru 2 — $y = \sin x$ eğrisinin $x = 0$ ile $x = \pi$ arasında kalan kısmının x ekseni etrafında dönmesinden husule gelen hacmı hesaplayınız.

Soru 3 — Verilen bir elipsin odaklarından biri F ve bu odağa ait doğrultman doğrusu D dir. F odağından geçen bir P Q kesesi çiziliyor. Eğrinin herhangi bir M noktasını P ve Q ye birleştiren doğruların D doğrultmanını kestiği noktalar P′, Q′ ile gösteriliyor:

a) P′FQ′ açısının dik açı olduğunu;

b) D doğrultmanının odaklar eksenini kestiği nokta H ile gösterildiğine göre, HF nin, HP ve HQ doğrularının yaptığı açının açı ortayı olduğunu ispat ediniz.

Soru 4 — Bir elipsin herhangi bir M noktasındaki teğet ve normalinin y eksenini kestiği noktalar T ve N ile gösterilirse, MTN üçgeninin dışına çizilen çemberin elipsin odaklarından geçmesi özeliğini, denklemi $\dfrac{x^2}{25} + \dfrac{y^2}{4} = 1$ olan elips üzerinde alınan bir $M\left(3 ; -\dfrac{8}{5}\right)$ noktası için ispat ediniz.

Soru 5 — $\sin x + \sin 2x + \sin 3x = 4 \cos\dfrac{x}{2} \cos x \cos\dfrac{3x}{2}$ denklemini çözünüz.

Sorulara verilecek notlar:
Soru 1 — 30,
Soru 2 — 10,
Soru 3 — 30,
Soru 4 — 15,
Soru 5 — 15.

Dikkat:
Kâğıdın yukarısındaki not hanesine, cevaplara verilecek notlar toplamının 10'a bölünmesiyle elde edilen netice yazılacaktır.

Fen Kolu
1954 Güz Dönemi

Soru 1 — $y = \dfrac{x^2 - 2x - 8}{ax - 1}$ fonksiyonu veriliyor:

a) Bu fonksiyonun maksimum ve minimumunun mevcut olmaması için (a) hangi değerleri almalıdır?

b) a = 1 konularak elde edilen fonksiyonun değişimini inceleyiniz ve grafiğini çiziniz.

c) x eksenine paralel y = m doğrusunun, bu eğriyi, m ne olursa olsun, daima iki noktada keseceğini gösteriniz; bu kesif noktaları A ve B olduğuna göre, AB doğru parçasının M orta noktasının koordinatlarını yazınız ve m nin değişmesi halinde M noktasının geometrik yerini bulunuz.

Soru 2 — $x^3 + 9x^2 + 25x + 21$ ifadesinin $A(x+a)^3 - B(x+b)$ ifadesine özdeş olması için a,b,A,B nin değerleri ne olmalıdır?

Soru 3 — Verilen bir P noktasından, odakları F ve F′ olan bir elipse iki teğet çiziliyor; bu teğetlerin biri üzerinde PF ye eşit PQ, diğeri üzerinde PF′ ye eşit PQ′ uzunlukları alınıyor. QQ′ doğru parçasının, elipsin büyük ekseninin 2a uzunluğuna eşit olduğunu ispat ediniz.

Soru 4 — $y^2 = 4x$ parabolü veriliyor:

a) Bu parabol üzerinde alınan M (4,4) ve N(9, —6) noktalarındaki teğetlerin S kesim noktasından geçen köşegenin denklemini yazınız. Bu köşegenin eğri ile kesim noktası olan P noktasındaki tğeetin MN değme kirişine paralel olduğunu gösteriniz.

b) Bu üç teğetin teşkil ettiği üçgen alanının, MNP üçgen alanının yarısına eşit olduğunu gösteriniz.

Soru 5 — $\operatorname{tg} x + \sin x = \dfrac{1}{\cos x} - \cos x$ denklemini çözünüz.

Sorulara verilecek notlar:
Soru 1 — 30,
Soru 2 — 10;
Soru 3 — 25,
Soru 4 — 20,
Soru 5 — 15.

Dikkat:
Kâğıdın yukarısındaki not hanesine, cevaplara verilecek notlar toplamının 10'a bölünmesiyle elde edilen netice yazılacaktır.

Edebiyat Kolu
Tabiat Bilgisi Soruları
1954 Yaz Dönemi

Soru 1 — Kanımızdaki alyuvarların (hematilerin) yapısını ve ödevlerini anlatınız.

Soru 2 — İnsan vücudunda pankreasın ödevleri hakkında bildiklerinizi yazınız.

Soru 3 — Dilimizde bulunan ve tatma işini gören tatma memeciklerinin yapısını şema ile anlatınız.

Soru 4 — Kuduz hastalığı ve bu hastalıktan korunmanın çareleri hakkında bildiklerinizi yazınız.

Soru 5 — Bitkilerde soymuk (flöem) borularının yapısını ve ödevlerini anlatınız.

Soru 6 — Yaprağın iç yapısını şema halinde gösterin ve her kısmının adlarını yanlarına yazınız.

Soru 7 — Eğrelti otunda üremeyi kısaca anlatın ve döl değişimini (gametofit ve sporofit kısımları) açıklayınız.

Soru 8 — Yumuşakçalar şubesinde kan dolaşımının genel karakterleri nelerdir? Bunu, istediğiniz bir örnekte şema üzerinde açıklayınız.

Soru 9 — Böceklerde vücudun dış yapısını anlatınız.

Soru 10 — Hayvanlar serisinde deri solunumunu kimlerde görürüz? Basitten mükemmele doğru adlarını yazınız.

Sorulara verilecek notlar:
Her sorunun karşılığı 1'dir.

Edebiyat Kolu
Tabiat Bilgisi Soruları
1954 Güz Dönemi

Soru 1 — Beyin zarlarının yapılarını ve yerlerini anlatınız.

Soru 2 — Atardamar yapısı ile toplardamar yapısı arasında ne gibi farklar vardır?

Soru 3 — Vücudumuzdaki oynar eklemlerin yapısını anlatınız.

Soru 4 — Portör kime denir?

Soru 5 — Gövdeleri otsu olan çift çenekli bir bitki ile tek çenekli bir bitkinin gövde yapıları arasında ne gibi farklar vardır?

Soru 6 — Bitkilerde görülen turgor ve plâzmoliz (plâzma bozulumu) olayları nedir? Yalnız tariflerini yazınız.

Soru 7 — Yapraklı kara yosununun üremesini, çizerek anlatınız ve bitkide sporotif döl ile gametotif dölü gösteriniz.

Soru 8 — Halkalı solucanlarda boşaltım organını anlatınız.

Soru 9 — Hayvanlar âleminde eşeysiz çoğalmanın kaç şekli görülür? Birer örnekle açıklayınız.

Soru 10 — Kurbağalarla kuşların, kurbağalara nazaran, gelişen kısımları hangileridir?

Sorulara verilecek notlar:
Her sorunun karşılığı 1'dir.

Fen Kolu
Tabiat Bilgisi Soruları
1954 Yaz Dönemi

Soru 1 — Kanımızdaki alyuvarların (hematilerin) yapısını ve ödevlerini anlatınız.

Soru 2 — İnsan vücudunda pankreasın ödevleri hakkında bildiklerinizi yazınız.

Soru 3 — Kuduz hastalığı ve bu hastalıktan korunmanın çareleri hakkında bildiklerinizi yazınız.

Soru 4 — Bitkilerde soymuk (flöem) borularının yapısını ve ödevlerini anlatınız.

Soru 5 — Yaprağın iç yapısını şema halinde gösteriniz ve her kısmının adlarını yanlarına yazınız.

Soru 6 — Böceklerde vücudun dış yapısını anlatınız.

Soru 7 — Hayvanlar serisinde deri solunumunu kimlerde görürüz? Basitten mükemmele doğru adlarını yazınız.

Soru 8 — Tortul kütlelerin genel karakterleri nelerdir? Bu karakterleri taşıyan bir örnek veriniz.

Soru 9 — Karada yaşıyan canlıların fosilleşebilmeleri için lüzumlu şartlar nelerdir?

Soru 10 — Mezozoik (İkinci zaman) omurgalılarından sürüngenlerin genel karakterleri nelerdir? Yaşadıkları çeşitli ortamlara göre birer örnek ismi yazınız.

Sorulara verilecek notlar:

Her sorunun karşılığı 1'dir.

Fen Kolu

1954 Güz Dönemi

Soru 1 — Beyin zarlarının yapılarını ve yerlerini anlatınız.

Soru 2 — Atardamar yapısı ile toplardamar yapısı arasında ne gibi farklar vardır?

Soru 3 — Portör kime denir?

Soru 4 — Gövdeleri otsu olan çift çenekli bir bitki ile tek çeneli bir bitkinin gövde yapıları arasında ne gibi farklar vardır.

Soru 5 — Bitkilerde görülen turgor ve plâzmoliz (plâzma bozulumu) olayları nedir? Yalnız tariflerini yazınız.

Soru 6 — Halkalı solucanlarda boşaltım organını anlatınız.

Soru 7 — Hayvanlar âleminde eşeysiz çoğalmanın kaç şekli görülür? Birer örnekle açıklayınız.

Soru 8 — Bir nehrin orta ayağı ve bu yatağın özel teşekkülleri hakkında bildiklerinizi yazınız.

Soru 9 — Depremlerin, zamanımızda kabul edilen oluş teorisinin esasını anlatınız.

Soru 10 — Neozoik (üçüncü zaman) iklimi hakkında bildiklerinizi yazınız.

Sorulara verilecek notlar :

Her sorunun karşılığı bir'dir.

Fen Kolu

Fizik Soruları

1954 Yaz Dönemi

Soru 1 — Yüksekliği 20 cm, çapı 10 cm. olan silindir biçiminde bir bardak tamamen su ile dolduruluyor ve üzerine bir kâğıt kapatıldıktan sonra ters çevriliyor. Açık hava basıncı 70 cm. civa olduğuna göre, kâğıdın her iki yüzünü iten kuvvetleri ve bunların bileşkesini bulunuz. (Civanın yoğunluğu: $D = 13{,}6\ g/cm^3$).

Soru 2 — Her birinin elektromotor kuvveti $e = 1{,}2$ volt, iç direnci $r = 1{,}1$ ohm olan 10 pilin seri bağlanmasiyle teşkil edilen bataryanın uçları, direnci $R = 10$ ohm olan bir direnç teli ile kapatılıyor:

a) Devreden geçen akım şiddetini hesaplayınız.

b) Bu telden geçen akımın 8 dakikada saldığı ısı miktarını bulunuz.

Soru 3 — Işığın polarması (polarizasyonu) nedir? Yansıma ve kırılma ile polarmayı anlatınız.

Soru 4 — Kuvvet ile ivme arasında nasıl bir bağıntı vardır (Dinamiğin temel prensibi)? Bu bağıntıyı Atwood (Atvut) düşme aleti ile gerçekleyiniz.

Soru 5 — $h = 1{,}2$ m yüksekliğinde bir masanın kenarında bulunan bir bilya V_o ilk hızı ile yatay olarak atılıyor. Bilya masadan yatay doğrultuda, $x = 4$ m uzakta yere düşüyor.

Bilyanın V_o ilk hızını bulunuz. (Havanın direnci olmadığı farzedilecektir $g = 9{,}8\ m/sn^2$).

Sorulara verilecek notlar:

Soru 1 — 15,

Soru 2 — a) 10,

b) 10,

Soru 3 — 20,

Soru 4 — 20,

Soru 5 — 25.

Dikkat:

Kâğıdın yukarısındaki not hanesine, cevaplara verilecek notlar toplamının 10'a bölünmesiyle elde edilen netice yazılacaktır.

Fen Kolu

Fizik Soruları

1954 Güz Dönemi

Pirinçten yapılmış bir kalorimetre kabının kütlesi 200 gr. içindeki suyun kütlesi 102 gr. ve sıcaklığı 10° C dir. Bu suyun içine, sıcaklığı 100° C ve kütlesi 25 gr. olan bir mermer parçası bırakılıp karıştırılıyor. Son sıcaklık 13,8° C olduğuna göre, mermerin ısınma ısısını hesaplayınız. (Pirincin ısınma ısısı 0,09 dur.)

Soru 2 — Bir konveks aynanın yarı çapı 6 m. dir. Bir cismi bu aynadan ne kadar uzağa koymalıdır ki, bunun zahirî görüntüsünün boyu kendi boyunun $\frac{1}{5}$ i olsun. Şeklide çiziniz.

Soru 3 — İvmesi sabit ve $20\ cm/sn^2$ olan hareket halindeki bir cismin 10 uncu saniye sonundaki hızı 300 cm/sn dir:

a) Bu hareketli cismin ilk hızı ne kadardır?

b) 10 saniyede aldığı yol ne kadardır?

Soru 4 — İş nedir? İş ifadesini, kuvvetin tatbik noktası kuvvet doğrultusunda hareket ettiğine ve etmediğine göre, açıklıyarak yazınız. İş birimlerini de tarif ederek yazınız.

Soru 5 — Sesin fizyolojik vasıfları nelerdir? Bu vasıfların fizikî sebeplerini açıklayınız.

Sorulara verilecek notlar:

Soru 1 — 15,

Soru 2 — 15,

Soru 3 — a) 15,

b) 15,

Soru 4 — 20,

Soru 5 — 20.

Dikkat:

Kâğıdın yukarısındaki not hanesine, cevaplara verilecek notlar toplamının 10'a bölünmesiyle elde edilen netice yazılacaktır.

BU DERGİDEKİ KANUNLAR KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR.

1	12	23	34	45
2	13	24	36	46
3	14	25	35	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

(Bu dergi 9/11/1954 tarihinde basılmıştır.) ANKARA — MAARIF BASIMEVI